

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/94/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211201193
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1211201193.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v právnej veci navrhovateľky: E. E., nar. XX.X.XXXX, C. Z. XX, štátna občianka SR, C., zastúpenej: Mgr. Peter Serina, advokátska kancelária, s.r.o., Poľnohospodárska 10, Bratislava, IČO: 36 858 510, proti odporcovi: Z. A. E., H. XX.X.XXXX, C. Z. XX, C., štátny občan SR, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom H.F. E., nar. X.X.XXXX a k mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 24.9.2014, č.k. 50C/14/2011-930, jednohlasne (pomero hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti (v ktorej rozhodol o tom, že výživné sa neurčuje a o povinnosti rodičov uhrádzať bežné potreby maloletým deťom Nátálii a Hugovi tretím osobám, každý v jednej polovici) a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v rozsahu zrušenia s a v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa:

- schválil o úprave práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode rodičovskú dohodu podľa ktorej mal. H., H. X.X.XXXX a mal. Hugo, nar. XX.XX.XXXX budú mať trvalé bydlisko u otca na Z. XX N. C., daňový bonus na mal. H. B. D. bude poberať matka a rodinné prídavky na mal. deti H. B. D. bude poberať otec,
- deklaroval, že výživné neurčuje a rodičia sú povinní uhrádzať bežné potreby maloletým deťom H. B. D. tretím osobám, každý v jednej polovici,
- deklaroval, že účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil § 24 ods.1,2, § 25 ods.1, § 62 ods.1,2,6, § 75 ods.1 Zákona o rodine konštatujúc, že obe maloleté deti sú v striedavej a nie osobnej starostlivosti, takže výdavky nemá len navrhovateľka, ale aj odporca a povinnosť poskytovať výživné má sa teda deliť medzi rodičov. Pri plnení si vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu sa vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Bez ohľadu na to, v prípade vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je každý rodič povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v spojitosti s opatrením, ktorým sa každoročne upravujú sumy životného minima). Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa ku dňu vyhlásenia rozsudku preukázané, že matka maloletých detí má netto príjem cca 870 euro mesačne, otec mal. detí ma netto príjem netto cca 1540 euro mesačne, maloleté deti sú počas striedavej starostlivosti 2 týždne u matky, v domácnosti matky teda spolu žijú tri osoby počas 15 dní v mesiaci, u otca sú v spoločnej domácnosti 3 osoby (odporca, jeho družka a mal. Q. X.) a počas 15 dní, keď má otec maloleté deti u seba, žije v jeho spoločnej domácnosti 5 osôb.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že vyčíslené a preukázané výdavky matkou na mal. Natáliu činia úhrnom cca 485 euro a na D. v sume 369 euro (uvedené výdavky boli matkou preukazované výpismi z banky, keď ide najmä o výdavky na stravu, ošatenie, obuv, hygienu, MHD, na školné, na lekárske vyšetrenia a záujmy a pod.). Otec mal. detí súdu prvého stupňa dokladoval a uviedol, že výdavky na H. činia v sume 250 euro a na D. v sume 250 euro (strava, ošatenie, štúdium, vreckové, kultúrne podujatia, lekárske vyšetrenia, prázdninové rekreácie v zariadeniach MV SR, letné dovolenky, šport a pod.). Z uvedených príjmov, výdavkov na spoločné bývanie a počtu osôb v domácnosti súd prvého stupňa ustálil výšku netto príjmu na jednu osobu takto: Z príjmu matky v sume netto 870 euro mesačne odrátal výdavky spojené s užívaním bytu spolu v sume 158,39 euro mesačne (nájom vo výške 113,49 euro, elektrinu vo výške 25 euro, SWAN vo výške 14,90 euro, plyn vo výške 5 euro), následne zostatok príjmu 711,61 euro ($870 - 158,39$) rozdelil medzi tri osoby, čo predstavuje sumu 237,20 euro mesačne ako príjem na jednu osobu a počas striedavej starostlivosti (dvoch týždňov v mesiaci), príjem na jedno dieťa predstavuje sumu 118,50 euro mesačne ($711 \text{ euro} : 2 = 355,50 : 3 \text{ osoby} = 118,50 \text{ euro}$). Z príjmu otca v sume netto 1543 euro mesačne súd prvého stupňa odrátal výdavky spojené s užívaním bytu v spolu sume 339,92 euro (na nájom v sume 227 euro, poisťka na byt vo výške 21 euro, kábl. TV vo výške 33 euro, plyn vo výške 5 euro, RTV vo výške 5 euro, energia vo výške 48,92 euro), k zostatku príjmu v sume 1203,08 euro prirátal rodičovský príspevok družky vo výške 203,20 euro, prídavky na mal. dieťa Q. X. v sume 23,52 euro a po odrátaní výživného na mal. A. E. v sume 180 euro, príjem otca potom predstavoval sumu 1249,80 euro netto mesačne, ktorá po rozdelení medzi päť osôb predstavuje sumu 249,96 euro mesačne ako príjem na jednu osobu a počas striedavej starostlivosti (dvoch týždňov v mesiaci) potom príjem na jedno dieťa činí sumu 124,98 euro mesačne ($1249,80 \text{ euro} : 2 = 624,90 : 5 \text{ osoby} = 124,98 \text{ euro}$).

Súd prvého stupňa ďalej zohľadnil náklady otca spojené s používaním motorového vozidla vo výške 20 euro mesačne a poisťné vo výške 14,61 euro mesačne na jednu osobu, na strane matky konštatoval náklady na MHD detí vo výške 18 euro mesačne a na osobu matky vo výške 25 euro mesačne. K ďalším úhradám otca mal. detí, ktorými preukazoval, že mal. Natálii platí telefón, školskú jedáleň, Združenie rodičov, umeleckú školu, či kontaktné šošovky súd prvého stupňa konštatoval, že ide jednak o pravidelné položky (telefón, umelecká škola), ktoré pri prirátaní k výdavkom vyčísleným otcom na jedno dieťa v sume 250 euro a sú porovnaním s výdavkami hradenými matkou týmto deťom Natálii v sume 485 euro primerané a jednak o individuálne položky (ako je úhrada kontaktných šošoviek, či štúdium v Moskve) ako jednorazové vyššie úhrady, ktoré pri striedavej starostlivosti rodičov by si rodičia mali refundovať.

Z takto vyčíslených príjmov a výdavkov súd prvého stupňa uviedol, že výdavky sú podstatne vyššie ako príjmy, keď u matky zostáva z netto príjmu 870 euro po odrátaní výdavkov na domácnosť suma 711 euro na ostatné výdavky na 3 osoby (z toho na mal. H. B. D. počas 2 týždňov v mesiaci suma po á 118,50 euro) a u otca z netto príjmu 1543 euro po odrátaní výdavkov na domácnosť suma 1249,80 euro na ostatné výdavky pre 5 osôb (z toho na mal. H. B. D. počas 2 týždňov v mesiaci suma po á 124,98 euro). Poukazujúc na § 62 a § 75 Zákona o rodine uviedol, že počas celého konania nebolo možné medzi rodičmi mal. detí ustáliť spôsob participácie na nevyhnutných úhradách spojených s výchovou a výživou maloletých detí počas striedavej starostlivosti, keď rodičia navzájom na seba útočia a vyhľadávajú ďalšie a ďalšie dôvody ako žiadať jeden od druhého príspevok na výživu pre ich deti. Poukazujú jeden na druhého, že nehospodária primerane, keď matka detí nesúhlasí s častými výletmi otca detí a keď otec detí napr. poukazoval na liečebnú kúru, ktorú absolvovala matka a keď spochybnil, že matka detí minie na deti skutočne toľko, čo uvádza súdu.

Vzhľadom k tomuto stavu súd prvého stupňa vychádzal zo základného pravidla pri určení výživného na mal. dieťa, ktorým sú mesačné náklady na deti. Obe maloleté deti sú vo veku 15 a 16 rokov, keď s ich dospievaním treba rátať s vyššími výdavkami najmä na stravu a ošatenie, hygienu ale i na štúdium, zdravotnú starostlivosť a kultúru. Výdavky predložené matkou preto vyhodnotil ako opodstatnené čo do rozsahu a dôvodu, naproti tomu sa celkom nestotožnil s niektorými výdavkami preukazovanými otcom detí, ako napr. často zakupované športové značkové veci, ako aj s výdavkami spojenými s dovolenkami (ultralastminute), keď je všeobecne známe, že k výdavkom na dovolenku treba prirátat ďalšie náklady (výbava na dovolenku, vreckové...) a nemôžu pokryť len tie výdavky, ktoré súvisia s bežným chodom v domácnosti a výdavkami počas pobytu detí u otca. Vzhľadom na uvedené, potom súd prvého stupňa dospel záveru, že výživné neurčuje žiadnemu z rodičov maloletých detí a z dôvodu nekomunikácie oboch rodičov pri úhradách nevyhnutných výdavkov pre deti, ich zaviazal povinnosťou podieľať sa spoločne na tých úhradách, ktoré sú hradené tretím osobám ako napr. Združenie rodičov,

umelecká škola, kontaktné šošovky, strava v škole, poplatky v škole a pod., aby nedochádzalo ku konfliktom, kto a za čo hradil výdavky, ktoré pri normálnej komunikácii rozvedených rodičov a pri striedavej starostlivosti o deti títo rodičia vedia odkonzultovať a zosúladiť so záujmami ich detí.

Súd prvého stupňa napokon uviedol, že pokiaľ by obaja účastníci konania s nadhľadom a rešpektovaním svojho súkromia mali snahu sa dohodnúť o podiele na úhradách výdavkov na ich spoločné deti počas striedavej starostlivosti, nemuselo dôjsť k tak rozsiahlemu dokazovaniu, keď za celý ten čas došlo napokon ku zmenám ich sociálneho a majetkového postavenia (navrhovateľka si musela zapožičať finančné prostriedky, odporca absolvoval viaceré dovolenky, narodil sa mu ďalší syn a pod.), čo sa v konečnom dôsledku odzrkadlilo postupne v rozhodovaní súdu o predbežných opatreniach.

O trovách konania rozhodol podľa § 144 zák.č. 99/1963 Z. v platnom znení (ďalej „O.s.p.“), v zmysle ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka namietajúc, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.). K výroku súdu prvého stupňa, ktorým neurčil povinnosť oboch rodičov uhrádzať bežné potreby maloletých detí tretím osobám každému v jednej polovici, namietla jeho nevykonateľnosť. Tento výrok znamená, že akýkoľvek výdavok kdekoľvek spraví jeden z rodičov, je druhý rodič povinný mu vrátiť polovicu. Týmto výrokom navyše súd uvalil ekonomickú závislosť matky a podriadenosť otcovi, ktorý je ekonomicky silnejším subjektom, ktorý má dvojnásobnú životnú úroveň. Súd prvého stupňa síce v rozsudku niektoré výdavky otca považuje za nadhodnotené, avšak túto skutočnosť nijako nepremietol do výpočtu ktorým zisťoval, aká suma nákladov pripadá na jednu osobu, resp. aká suma ostane každému rodičovi po úhrade nákladov na maloletých a nevyhnutných výdavkov na existenciu rodiča. Súd prvého stupňa pritom vôbec nevyhodnotil výšku nadhodnotených nákladov zo strany otca. Súd prvého stupňa zároveň vo svojom výpočte počítal s piatimi osobami v spoločnej domácnosti otca, pričom nie je jasné, z akého dôvodu medzi osoby, ktorým je povinný poskytovať výživné, započítal i družku otca. Zároveň položil rovnosť medzi potreby ročného dieťaťa a potreby 16 a 15 ročného dieťaťa. Výpočet súdu na strane otca je preto zmatečný, odporujúci vykonaným dôkazom a zákonu.

Navrhovateľka ďalej poukázala na to, že podľa tvrdenia otca na každé z oboch detí minie sumu po 250 euro mesačne. Z uvedeného potom vyplýva, že na každé dieťa má otec 62,50 euro viac, než výdavky, ktoré vyčísli (329,13-250=79,13 euro), spolu mu tak ostane 158,26 euro, ktoré neminie na maloleté deti, 329,13 euro na svoje potreby a 164,56 euro na potreby mal. Oresta. Spolu má tak otec výlučne na svoje potreby sumu 487,39 euro (158,26 + 329,13 euro mesačne). Na druhej strane, po úhrade všetkých výdavkov na deti, jej zostáva na svoje potreby cca 20 euro mesačne, čo ju núti, aby si neustále požičiavala peniaze a žila v chudobe a dlhoch. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal s návrhom otca prezentovaným na pojednávaní dňa 12.10.2011 kde uviedol, že žiada, aby v prípade striedavej starostlivosti bol zaviazaný na platenie výživného na každé dieťa po 150 euro mesačne. Za nepochopiteľné mala i to, ako mohol súd prvého stupňa za zistenej dôkaznej situácie v otázkach príjmov oboch rodičov dospieť k záveru, že otec s dvojnásobnými príjmami a životnou úrovňou nie je povinný prispievať na výživu vlastným deťom na výživu, keď sú u matky, ktorej životná úroveň je polovičná. Z odôvodnenia nie je vôbec zrejmé, prečo pri rozdielnosti životnej úrovne súd prvého stupňa zaviazal oboch rodičov na hradení potrieb maloletých detí rovným dielom. Na základe uvedeného navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, alternatívne aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil, zaviazal navrhovateľku v sume po 50 euro na obe maloleté deti a zročné výživné určil matke pod podmienkou straty výhody splátok, ak nezaplatí čo i len jednu splátku. Podľa jeho názoru navrhovateľka výrok o spoločnom uhrádzaní nevyhnutných výdavkov tieto úmyselne prekrucuje, keďže v rozsudku je jednoznačne napísané, že sa to týka poplatkov za ZRPŠ, umeleckú školu, kontaktné šošovky, školskú jedáleň, krúžky a pod.. Za tri roky od navrhovateľky nikdy nepožadoval peniaze za oblečenie, obuv, kultúru a iné hmotné a nehmotné potreby. Vo vzťahu k nákladom na osobné motorové vozidlo R. L., r.v. 1997, ktoré je prerobené na plyn uviedol, že mesačne najazdí cca 1.000 km, čo je v priemere 32

km denne, na údržbu auta vynaložil v roku 2003 sumu 450 euro na výmenu servo riadenia, v roku 2014 150 euro na výmenu chladiča a kábla a 100 euro na ostatné opravy, v priemere ho mesačne vozidlo stojí 200 euro. Náklady na mal. X. vo veku 18 mesiacov, ktorý prudko rastie a je mu treba kupovať komplet celé oblečenie, detskú stravu, hračky a kozmetiku, tiež predstavujú sumu cca 200 euro mesačne. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní opomenul to, že v roku 2013 prerábala byt, na prerábku bol nútený si zobrať od svojej matky pôžičku vo výške 5000 euro, ktorú spláca, jeho príjem nepredstavuje sumu 1543 euro, ale sumu 1559 euro a výživné na najstaršieho syna Q. (na ktorého nepoberá rodinné prídavky) uhrádza vo výške 185 euro mesačne (nie 180 euro mesačne). Odporca spochybnil navrhovateľkou preukazované náklady na mal. H. v sume 450 euro mesačne a mal. D. v sume 390 euro a vyslovil domnienku, že v tomto smere sa navrhovateľka dopúšťa trestného činu krivej výpovede. Jeho družka Erika spoločne s maloletým synom býva s ním v jeho spoločnej domácnosti a jej príjmom je 203 euro materský príspevok a 23 euro prídavok na dieťa.

Kolíznym opatrovníkom maloletých detí v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľky navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že zárobkové možnosti a schopnosti otca sú vyššie ako zárobkové možnosti a schopnosti na strane matky a tieto odôvodňujú uloženie povinnosti odporcovi uhrádzať na výživu oboch maloletých detí k rukám matky sumu po 50 euro mesačne. Kolízny opatrovník napokon konštatoval, že uloženie vyživovacej povinnosti otcovi maloletých detí je v prospech a v záujme oboch maloletých detí.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že za súčasného stavu nie je možné posúdiť, či rozhodnutie súdu prvého stupňa je v časti napadnutej odvolaním, t.j. vo výrokoch o neurčení výživného a o uložení povinnosti obom rodičom uhrádzať bežné potreby maloletým deťom Natálii a Hugovi tretím osobám, každý v jednej polovici, vecne správne.

Z obsahu spisu v danej veci vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom podaným na Okresný súd Bratislava II dňa 24.1.2011 domáhala rozvodu manželstva s odporcom a úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom narodeným z manželstva H., nar. X.X.XXXX B. E. Z. D., H.. XX.XX.XXXX.

Okresný súd Bratislava II čiastočným rozsudkom zo dňa 14.12. 2011, č.k. 50C 14/2011-76 rozviedol manželstvo účastníkov; uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.1.2012. Rozsudkom zo dňa 30.5.2012, č.k. 50C 14/2011-124 následne schválil rodičovskú dohodu o tom, že maloletá H. E., nar. X.X.XXXX a maloletý D. E., H.. XX.XX.XXXX K.a na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti oboch rodičov. Maloleté deti H. B. D. budú v osobnej starostlivosti matky každý párny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do nasledujúceho týždňa do piatka do 18.00 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do nasledujúceho týždňa do piatka do 18.00. hod. V čase letných prázdnin budú maloleté deti H. B. D. v osobnej starostlivosti matky v mesiaci august každý nepárny kalendárny rok a v osobnej starostlivosti matky v mesiaci júl každý párny kalendárny rok a naopak. Dňa 24.12. v kalendárnom roku budú maloleté deti H. B. D. v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny rok a v osobnej starostlivosti matky každý párny kalendárny rok. Obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Súčasne Okresný súd Bratislava II zaviazal otca maloletých detí prispievať na výživu maloletej H., nar. X.X.XXXX sumou 90 euro mesačne a na maloletého D., nar. XX.XX.XXXX sumou 90 euro mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počínajúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva, t.j. počnúc dňom 13.1.2012 a zročné výživné na maloletú H. B. D. za obdobie od 13.1.2012 do 31.5.2012 v sume 830 euro povolil otcovi splácať po 100 euro mesačne, splatných spolu s bežným výživným, počínajúc právoplatnosťou uvedeného rozsudku, pod stratou výhody splátok.

O odvolaní odporcu podanom proti výroku o určení bežného a zročného výživného rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30.10.2012, č.k. 6Co 418/12-135, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie; rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 30.5.2012, č.k. 50C 14/2011-24 v časti schválenej rodičovskej dohody nadobudol právoplatnosť dňa 7.7.2012.

Odvolaním navrhovateľky podaným rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 24.9.2014, č.k. 50C/14/2011-930 nebola napadnutá vecná a právna správnosť výroku rozhodnutia, v ktorom súd prvého

stupňa schválil o úprave práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode rodičovskú dohodu, podľa ktorej mal. H.F., H.. X.X.XXXX a mal. D., H.. XX.XX.XXXX budú mať trvalé bydlisko u otca na Z. XX N. C., daňový bonus na mal. H. B. D. bude poberať matka a rodinné prídavky na mal. deti H. B. D. bude poberať otec. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu výroky rozhodnutia, v ktorých súd prvého stupňa deklaroval, že výživné neurčuje a rodičia sú povinní uhrádzať bežné potreby maloletým deťom H. B. D. tretím osobám, každý v jednej polovici.

Ako prvoradá konštatuje, že konanie o rozvod manželstva je zo zákona spojené s konaním o úprave pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode (§ 113 ods.1 O.s.p.) čo znamená, že ak súd manželstvo rozvedie, je povinný v rozsudku, ktorým manželstvo rozvádza súčasne rozhodnúť aj o úprave práv a povinností manželov k maloletým deťom na čas po rozvode. Akékoľvek rozhodnutie súdu viažúce sa k návrhu na rozvod manželstva a na úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode (vrátane rozhodnutia o predbežnom opatrení) potom môže upravovať pomery účastníkov konania len na obdobie po právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva účastníkov. V danej veci to znamená, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí rozhodoval o zostávajúcom predmete úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva - o vyživovacej povinnosti rodičov za obdobie od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva účastníkov, t.j. za obdobie od 13.1.2012.

Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy maloletého dieťaťa a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov maloletého dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnostami rodičov platí zásada priamej

úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V zmysle citovaného ustanovenia je súd povinný riadne a presvedčivo odôvodniť svoje rozhodnutie. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležité skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda možnosť riadne konať pred súdom. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, bráni tento nedostatok odvolaciemu súdu zhodnotiť jeho správnosť. V rozhodnutí súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú podľa jeho názoru pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

V danom prípade prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, avšak závery ktoré prijal, primerane nevysvetlil.

V prejednávanej veci z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa nevyplýva, či tento dôsledne vyhodnocoval majetkové a zárobkové pomery na strane oboch rodičov a i rozsah odôvodnených potrieb na strane oboch maloletých detí limitovaných o.i. i výškou životnej úrovne každého povinného rodiča a či tieto diferencoval s ohľadom na pomery oboch rodičov a i oboch maloletých detí za obdobie od 13.1.2012 až do času vyhlásenia rozhodnutia. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvého stupňa, že z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom k 13.1.2012 do budúcnosti (bez jej ďalšej diferenciácie) zohľadnil i skutkové okolnosti, ktoré k 13.1.2012 neexistovali a ktoré sa vzťahovali až na časovo neskoršie obdobie (napr. pribudnutie ďalšej vyživovacej povinnosti odporcovi vzniknutej mu narodením syna Q. X. E., H.. X.X.XXXX, tvrdená vyživovacia povinnosť odporcu k družke). Z odôvodnenia rozhodnutia vzťahujúceho sa k napadnutej časti rozhodnutia nie je možné dospieť ani k dôvodom vedúcim súd prvého stupňa pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti nezohľadniť výraznú rozdielnosť životnej úrovne oboch rodičov, jednoznačne a nespochybniteľne sa odrážajúcu od jednoduchého porovnania výšky ich príjmov a ich majetkových pomerov za celé posudzované obdobie. Podotýka, že výrazná rozdielnosť životnej úrovne oboch rodičov je podstatným kritériom pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom i v prípadoch, v ktorých sa rodičia podieľajú na osobnej starostlivosti o deti z časového hľadiska rovnako (tak ako je tomu v prejednávanom prípade).

Pokiaľ ide o rozsah odôvodnených potrieb oboch maloletých detí uvádzaných matkou, ňou vynakladaných na uspokojovanie potrieb maloletých detí v období jej osobnej starostlivosti, ktoré súd prvého stupňa ustálil na sumu 485 euro mesačne na mal. H. a 369 euro mesačne na mal. D. (podrobne uvedených na str. 5 odôvodnenia), rovnako nie je možné preskúmať dôvody vedúce súd prvého stupňa rozsah týchto nákladov, výrazne prevyšujúcich finančné možnosti navrhovateľky, posúdiť ako odôvodnené za celé posudzované obdobie, t.j. od 13.1.2012 až do vyhlásenia rozhodnutia súdu. K námietkam odporcu poukazujúcich na nadsadenosť týchto nákladov mu odvolací súd dáva do pozornosti, že v súvislosti s preukazovaním výšky nákladov na maloleté dieťa nie je možné zo strany súdu trvať na predložení listinných dôkazov preukazujúcich každý výdavok vynaložený rodičom a niektoré náklady je možné ustáliť súdom pri zohľadnení bežnej výšky nákladov vznikajúcich v súvislosti s výchovou a starostlivosťou o maloleté dieťa v porovnateľnom veku. Pre úplnosť je treba uviesť, že aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa majú svoju konkrétnu hranicu danú jeho spotrebným

charakterom, a preto treba dbať aj o to, aby výživné nad túto hranicu neuspokojovalo sčasti aj potreby iných osôb.

K súdom prvého stupňa uvádzaným matematickým prepočtom príjmov na jedno maloleté dieťa u každého z rodiča odvolací súd konštatuje, že tieto nemajú pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti rodičov za obdobie od 13.1.2012 do prijatia rozhodnutia žiaden podstatný význam. Uvedené prepočty totiž nezohľadňujú podstatné zákonné kritériá, ktorými sa má súd riadiť pri určovaní výživného na maloleté dieťa ktorými sú majetkové a zárobné pomery na strane oboch rodičov a i rozsah časovo diferencovaných odôvodnených potrieb na strane oboch maloletých detí, so súčasným zohľadnením životnej úrovne každého povinného rodiča.

Vo vzťahu k výroku súdu prvého stupňa, v ktorom uložil rodičom povinnosť uhrádzať bežné potreby maloletým deťom H.R. B. D. tretím osobám, každý v jednej polovici odvolací súd konštatuje, že takýto výrok súdneho rozhodnutia nezabezpečuje dôslednú ochranu práv maloletých detí odkázaných výživou na svojich rodičov. Súd je v konaniach starostlivosti o maloleté deti (do ktorých je možné zaradiť i konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvedení manželstva) povinný postupovať tak, aby prijaté rozhodnutia boli v záujme maloletých detí a aby zabezpečovali ochranu ich práv. Prijaté súdne rozhodnutie, ktorým súd prvého stupňa mal vyriešiť pri súčasnej konštatácii nezhody rodičov a ich neschopnosti sa dohodnúť o otázkach týkajúcich sa maloletých detí, uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí definovanej ako „...bežné potreby maloletých detí tretím osobám ...“ je neurčité a nevykonateľné, bolo prijaté súdom prvého stupňa v znení vyvolávajúcom pochybnosti a nemá ani povahu podkladu pre prípadný súdny výkon rozhodnutia. Z uvedeného výroku (ktorý je právne záväzný pre účastníkov konania) nie je možné jednoznačne vyvodiť, aké konkrétne bežné potreby a v akej výške ich mal súd prvého stupňa na mysli. V tejto súvislosti je navyše treba uviesť, že ak pod pojmom „bežné potreby maloletých detí“ mal súd prvého stupňa na mysli odôvodnené potreby maloletých detí (čo je možné odvodiť z odôvodnenia vzťahujúcej sa k tomuto výroku, v ktorom súd prvého stupňa pod pojmom bežné potreby definoval „Združenie rodičov, umelecká škola, kontaktné šošovky, strava v škole, poplatky v škole a pod.), tieto je nutné zohľadňovať pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti rodičov a posudzovať ich podľa zákonných predpisov vzťahujúcich sa k vyživovacej povinnosti rodičov (§ 62, § 75 Zákona o rodine). Nie je ich možné posudzovať izolovane a bez posúdenia odôvodnenosti takýchto potrieb, ich rozsahu a i pomeru, v akom sa na ich uspokojovanie majú podieľať povinní rodičia.

Odvolací súd na základe uvedeného rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. v časti napadnutej odvolaním (v ktorej rozhodol o tom, že výživné sa neurčuje a o povinnosti rodičov uhrádzať bežné potreby maloletým deťom H. B. D. tretím osobám, každý v jednej polovici) a vo výroku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa bude doplniť dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, so zameraním na diferencované zistenie majetkových a zárobných pomerov na strane rodičov maloletých detí a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí za obdobie od 13.1.2012 do súčasnosti, prihliadajúc i na prípadné dôkazné návrhy účastníkov konania, následne vyhodnotiť dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, opätovne vo veci rozhodnúť výrokom zodpovedajúcim ust. § 155 O.s.p. a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 157 ods. 2 O.s.p., t.zn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, prečo prípadne nevykonal ďalšie účastníkmi navrhované dôkazy. Súd prvého stupňa pri určovaní výživného za uplynulé obdobie nesmie opomenúť ani zistenie, aké sumy výživného rodičia už poskytli, a či tieto sumy výživného zodpovedali hľadiskám uvedeným v § 75 ods. 1 Zákona o rodine, či rodičia neprispievali na výživu maloletých detí aj inak, napr. naturálne. Pritom je však nutné posúdiť i to, či nešlo zo strany rodičov iba o príležitostné plnenia, ktoré svojou povahou nie je možné započítať na výživné (napr. z dôvodu, že sa jednalo o darčeky, či iné plnenia, neslúžiace na uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí).

V novom rozhodnutí o veci súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.